

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Валентина Златанова Семерджиева

член на научното жури, съгласно Заповед № 387/13.04.2017г.

на Ректора на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ за дисертационен труд на тема „Данъчни преференции в Полша и ефективност на реализацията на нефискалните функции на данъчното облагане“ за получаване на образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление 3.7 „Администрация и управление извън сферата на материалното производство“ с автор Дариуш Собон.

Научен ръководител: Проф. д-р Томаш Воловец

Становището е изготвено на база представени от докторанта дисертационен труд, автореферат, справка за приносите в дисертационния труд, публикации по темата на дисертационния труд.

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е с обем от 215 страници и се състои от увод, четири раздела, списък на използваните юридически актове и библиография. Съдържанието на разделите е разпределено в отделни параграфи.

Процесът на влиянието на данъчните облекчения и освобождаването от данък е интересна и актуална тема от много и различни гледни точки, а изследването на ефективността на реализацията на нефискалните функции на данъчното облагане допълва макроикономическия анализ по темата.

Авторът на дисертационния труд поставя две основни цели на изследването: да се даде отговор на въпроса, дали данъчните облекчения и освобождаването от данък реализират нефискалните функции на данъчно облагане и идентифициране на главните изисквания, които трябва да изпълняват съвременната данъчна система и принадлежащата към нея система за данъчни облекчения и освобождаване от данък.

Не добре открити и отграничени са обекта, предмета и субекта на изследването. Между някои от тях има припокриване.

Би било добре да се посочат ограниченията при доказване на изследователската хипотеза.

Коректно са посочени обстоятелствата, обосновали избора на тема, изследователските въпроси и критериите за анализ, методологичните ориентири и използваните за изследването методи.

Изследователят показва добра теоретична подготовка по проблемната област – посочени са 126 литературни източника.

В първи раздел на изследването са разгледани теоретичните проблеми на данъчните облекчения и освобождаването от данък като класификация, функции, цели, облекченията в местните данъци и в публичния сектор.

Във втори раздел акцентът е поставен върху изследване на въздействието на облекченията и освобождаването от данъци върху иновациите в икономиката, проявлението им като държавна помощ и заместител на бюджетни плащания.

Трети раздел е посветен на „конструкцията“ на данъчните облекчения в данъчната система на Полша. Направена е оценка на ефективността на облекченията и освобождаванията в местните данъци. Предложена е методика за оценка на данъчните преференции.

В четвърти раздел са представени данъчна стратегия на местната данъчна политика, изследване на структурата на собствените доходи на общините, оценка на ефективността на прилаганата система за данъчни преференции и са дадени препоръки за рационална и комплексна фискална политика за средносрочен и дългосрочен период.

Липсват обобщени изводи към отделните раздели.

В заключението са систематизирани общите резултати и обобщения от дисертационния труд.

Авторефератът коректно отразява съдържанието на дисертационния труд и представя постигнатите резултати.

Публикациите, свързани с дисертационния труд са осем на брой, шест от които в съавторство.

2. ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ОЦЕНКА НА ПРИНОСИТЕ НА ДОКТОРАНТА

- Систематизирани са авторови интерпретации за същността на данъчния стандарт и данъчните преференции от гледна точка на влиянието им върху икономическия растеж, потреблението, движението на работна сила и съществуването на стопанска дейност.

- Анализирани са проблемите и акцентите на данъчната система на Полша.

- Обосновани са целесъобразни предложения за постигане на справедливост в разпределението на данъчната тежест и преразпределителните функции на държавата.

- Аргументирана е необходимост от промени в данъчните ставки и структурата на данъците в Полша и са изведени индикатори за измерване и оценка на релацията „икономическа ефективност – справедливо данъчно облагане“.

- Оценено е влиянието на данъчните облекчения върху местното развитие и са предложени практически препоръки за реформи в местната данъчна политика на Полша.

Посочените от автора приноси в дисертационния труд отразяват правилно изводите. Те са негово лично дело и представляват обогатяване на съществуващата теория и практика.

3. ОБОБЩЕНИЕ НА ПО-СЪЩЕСТВЕНИТЕ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ КЪМ ДОКТОРАНТА

- Времевият обхват на изследването е доста малък и недостатъчен като период за фундаментални заключения.

- Би могло да се обобщят аналитични данни и да се представят информационни източници за годините след 2014г.

- В текста на дисертацията се открояват доста повторения на едни и същи фрази.

- Наименованията на разделите не отразяват в пълнота разглежданите в тях теми.

- Недостатъчно цитиране на автори, работили по темата.

Направените бележки не са съществени и не оказват влияние върху изразеното от мен положително становище за дисертационния труд.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложеното до тук ми дава основание да приема дисертационния труд за завършен, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника към него. Предлагам на научното жури да присъди на Дариуш Собон образователната научна степен „доктор“ в Професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

Изготвил становището:

доц. д-р Валентина Семерджиева

29.04.2017г.